

เทศน์อุบรมมราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

เตือนบ้าง ปัญญาสำคัญมากทีเดียว

(ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดอุดรธานีมาขอเมตตาเรื่องห้องน้ำห้องส้วมนักโทษ
เรือนจำอุดรบงบประมาณล้านเศษ หลวงตามรับ หลวงตามจะมีเวลาไปเทศน์โปรด
พวงนักโทษบ้างไหมครับ) ตั้งแต่เวลานี้เฉพาะนี้ก็เทศน์ให้นักโทษนั้นนักโทษนี้มัน
หลายนักโทษ ก็ไม่ทราบจะเทศน์นักโทษไหนบ้าง เอาละพักไว้ก่อน มันมากต่อมากที่เรา
จะไปเทศน์ มากจริง ๆ อันนี้เขียน(แปลน) เสียนะ จะพิจารณาดูมันเป็นยังไง เราจะ
ช่วยกันได้ยังไงก็ต้องช่วยกันอย่างนั้นมันแยกกันไม่ออก อยู่ในเรือนจำก็คน นอกเรือน
จำก็คน ความจำเป็นมีเท่ากัน สำคัญอันนี้อะ

ที่หนองบัวลำภูเราก็ให้หมดเลยนะที่เข้าขอที่นอนทั้งนั้น ที่มีอยู่แล้วเขาก็พาไปดู
ที่ยังไม่ได้ที่เข้าต้องการเขาก็พาไปดู เป็นແຕງว่าเหยียดจากจุดนั้นจุดนี้ ดูจนหมด พอก
มาเราก็ให้หมดเลย เรือนจำหนองบัวลำภูให้หมดเลย เมื่อวานนี้กำลังช่วยโรงพยาบาล
หนองบัวลำภู เรือนจำลادยาวนั้น ๗ ล้าน สร้างตึกให้เลยเที่ยว บ้านหลังใหญ่ยิ่งเป็น
สองชั้นตอนทั้งข้างล่างข้างบน ข้างล่างเขามีมุ่งลวดเรียบร้อยอยู่ไม่มีปัญหาอะไรเลย
นอนได้เกลื่อนไปหมด ข้างบนก็ดี ข้างล่างก็ดีสมบูรณ์แบบด้วยกัน หลังนี้ ๖ ล้าน แล้ว
ให้มูลนิธิอีก ๑ ล้านเป็น ๗ ล้าน แล้วให้เงินก้อนบ้างพอประมาณสำหรับเป็นยาแก้ไข
อะไร ๆ ของนักโทษทั้งนั้น รวมแล้วเรียกว่า ๗ ล้านกว่า ช่วยทุกแห่งทุกหนนະหลวงตา
ช่วยจนกระทึ่งมากอย่าว่าแต่ช่วยแต่คนเลย หมายได้ช่วย

อยู่ในวัดเมื่อวานนี้เดินไปดูเข้าสูบนำ้ เพราะนำ้น้ำสูบเป็นประจำ ๆ ถังใหญ่ไม่นั้น
ไม่พอ พอดีเดินไปดูน้ำไอ้มีไม่ทราบมาจากไหน ปั่งปั่ง ๆ มา พอดีเราอยู่ประตูสารามาก
เปิดประตู มีงจะลงสาระหรือ เห็นปุบปับ ๆ มาโดยดลงสาระเลย เราก็ตามลงไปอาบน้ำให้
พออาบน้ำเสร็จแล้วโดยเด็กกลางสาระเลย โน มีงคืออาจหาญแท้ เห็นใหม่เมื่อวานช่วยไอ้ม
น้ำช่วยอาบน้ำให้มัน มันอาจหาญดีน้ำไอ้มี เลยตกลงอาบน้ำให้ เข้าเฉยนะ เราวิดน้ำ
ให้เข้า ก็เข้าไปหาเรา เรากำลังดูถังนำ้ใหญ่อยู่นั้น เข้าสูบขึ้นเรื่อย ๆ ไปพอดีไอ้มีปั่งปั่ง
ๆ เข้ามา หือ มีงมาอะไรไอ้มี เปิดประตูมันปุบเข้าเลย เราก็เลยตามมันไปอาบน้ำให้
มันในสาระ เมื่อวานดูว่าบ่าย ๕ โมงกว่าแล้ว

ที่ช่วยหมานี้ก็ ที่ปากเกร็ดสร้างตึกให้ มันจำเป็นเข้าไม่มี สามถึงเรื่องอาหารการ
กินของลัตว์ ตลอดการบริการต่าง ๆ รวมแล้วค่าน้ำค่าไฟค่าบริการเดือนหนึ่งเท่าไร เข้า
ออกทางหนังสือพิมพ์ พอเราทราบทางหนังสือพิมพ์แล้วเราก็ติดตามเข้าไปดู เลยได้
ช่วย เริ่มแรกก็ช่วยค่าอาหาร เขานอกกว่า ๕ หมื่น ต่อไปฟادเข้าไปเป็นแสนห้า ให้เดือน

ละแส่นห้า ๆ นะ แล้วเราก็ไปดูเองอีกด้วย ครั้งที่สองที่จะได้สร้างตึกนั้น ไปดูสภาพต่าง ๆ โซ่ ยังไก กัน เลยจำเป็นต้องสร้างตึกหลังหนึ่งให้ ๖ ล้าน พอดีสร้างตึกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตอนสุดท้ายเราก็ไปดูตึก ไปก็ขึ้นชั้นสักลาย ๆ นะ ปลูกต้นไม้มีบ้างชั้นสี่ ชั้นสามลงมาນี้สมบูรณ์ที่เข้าใช้บริการต่าง ๆ

พอขึ้นไปข้างบนนุ้นแล้วมองมาข้างล่างไม่เห็นพื้นดินเลยนะ มีแต่สิ่งปลูกสร้างติดกันตลอด โห นี่ทำยังไง แล้วดูบริเวณ หาที่ขับขยายไม่ได้ทำยังไง มองไปข้างนั้นมีว่างไปตลอด พอกลงมาแล้วก็เลยถามทันที ที่นี่แออัดมากแล้วทำยังไง ที่ว่าง ๆ ไม่มีบ้างหรือ ที่ว่าง ๆ นี่เขามีไว้สำหรับอะไร อย่า นี่เข้าจัดเป็นล็อกไว้สำหรับขาย ถ้ากันเอาเลย ไร่หนึ่ง ที่เขามีดังเดิมไร่หนึ่ง จนหาที่ขับตัวไม่ได้ เราเลยขยายไปอีกไร่หนึ่ง ไหนนี่ ๔ ล้าน ๒ แสนเราก็ซื้อเลย จากนั้นก็ให้เงินค่าอาหารประจำเดือนมาจนกระทั่งทุกวันนี้ให้เดือนละหนึ่งแสน ที่แรกให้เดือนละหนึ่งแสนห้า มันมีผิดพลาดมีเจตนาเคลื่อนแฟรงเรา เลยตัดออก ๕ หมื่นนั้นเพื่อทำทัณฑกรรมให้รู้ตัว ถ้าเคลื่อนอีกราวนีแล้วตัดหมด นั้นเห็นไหมล่ะเราไม่ได้เหมือนในรุนนะ

คือเราให้ ๆ มันลีมตัวซิ ลีมตัว ๆ ความโลภมากขึ้น ๆ สุดท้ายกระจายมาถึงเราติดตามไปดู ดูเป็นความจริง นี่ถึงว่าลงทัณฑกรรมกัน ภาคทัณฑ์กันไว้ว่า ที่เราให้เดือนละแส่นห้าหมื่นนั้นเราตัดห้าหมื่นออก ให้หนึ่งแสนเฉพาะค่าอาหารประจำเดือน ๆ นะ แล้วมีภาคทัณฑ์เอาไว้ ถ้าหากว่าทำผิดคราวนี้แล้วจะตัดหมดเลย ไม่ว่าอะไรตัดหมดร้อยเปอร์เซ็นต์เราออก เขาก็ต้องระวังมาก เอาจริงนะเราไม่ได้เหมือนใคร ถ้าลงว่ายังไงจริงทุกอย่างบอกแล้ว นี่ก็ที่หนึ่งเป็นประจำหนึ่งแสนนะ แล้วทางส่วนแสงธรรมนี้อีกสองแห่ง นี้ไม่มาก ส่องแห่ง ๆ ละ ๓ หมื่นเป็น ๖ หมื่น ให้หมายเป็นประจำ ในกรุงเทพให้สองแห่ง ปากเกร็ดแห่งหนึ่งเดือนละหนึ่งแสน ที่ซอย ๓ ส่วนแสงธรรมนี้สองแห่ง ๆ ละ ๓ หมื่น เป็นเดือนละแสนหกหมื่น นี้ให้ประจำตลอดมา สำหรับปากเกร็ดนี้หลายปีแล้วนะ ใกล้สิบปีแล้วมั้ง ส่วนส่วนแสงธรรมไม่นาน ประมาณปีสองปีมานี้ ละ เราช่วยอย่างนั้นละ

เราช่วยทุกแบบนะ ช่วยโลกช่วยเต็มกำลังถ้าพูดถึงเรื่องการช่วย ไปไหนมันกระจายไปหมดเลย เดินผ่านไปไหนมีแต่สิ่งต่าง ๆ ที่เราได้ช่วย ๆ ตลอดนะ ไปที่ไหน จังหวัดไหนเหมือนกัน เพราะมีอยู่ทั่วประเทศไทยเคยบอกแล้วนี่ มีอยู่ทั่วประเทศไทยจริง ๆ ที่เราช่วยนะ ช่วยทั่วประเทศไทยทุกภาคเลย เป็นแต่เพียงว่ามากกับน้อยต่างกัน ตามความจำเป็นที่เราจะต้องช่วย อันนี้ก็ดูเลี่ยงก่อนนะ ถ้าหากว่าจะพอช่วยกันได้มาก น้อยเพียงไร เมื่อใดอันนั้นแล้วกับดูการเงินการทองพอกจะเป็นไปได้แล้วก็จะพิจารณา ก็มีเท่านั้นละ

เมื่อวานนี้ไปโรงพยาบาลหนองบัวลำภู ให้เท่านั้นละ ให้รถดันนึงรถแอนบูแลนซ์ มันจะอยู่ในย่าน ๘ แสนกว่าหรือ ๙ แสนรถคันนึง ๆ เพราะเราสั่งเรื่อย ๆ มันล้มเฉย ๆ ช่วยกันตลอดอย่างนี้ มีเท่าไรเป็นหมด ๆ เรื่องการช่วยเหลือโลกนี้เราช่วยจริง ๆ คือ เราไม่ช่วยแบบเอาชื่อเลียงอะไร เราไม่เคยมี มีแต่ความเมตตาครอบคลุม มีมากมีน้อยให้ตามมากตามน้อยไปเรื่อย ๆ เวลา呢 เรือนจำมี ๓ แห่งนะที่เราช่วยเหล้าเวลา呢 ลาดယามากกว่าเพื่อน อุดรฯ เป็นอันดับสอง หนองบัวลำภูเป็นอันดับสาม หนองบัวลำภูนี้น้อยกว่าเพื่อนที่ช่วย

เวลา呢พวกรถเครื่องมือต่าง ๆ ที่เขางานนั้นเราได้ตกลงกับหมอยืนยันแล้ว โดยไม่จำเป็นเราจะต้องไปดูเครื่องมือ คือตกลงทุกอย่างแล้วเรื่องเครื่องมือแพทย์นี้ หมอยืนยันผู้รับรองเอง หมอยืนยันกว่าเรานี้ ให้หมอยืนยันจำนวนและคุณภาพของมัน เรียบร้อยแล้วก็ส่งบิลมาหาเราเลย เราจะไม่ต้องไปดูเครื่องเราก็จ่ายตามนี้ ๆ แต่ก่อน เรายังได้ไปดูนะ เริ่มแรกเราไปดู เดียว呢ไม่ดูแล้ว เอาบิลเป็นประกันเลย เพราะได้พูด กับหมอยอย่างนั้นแล้ว คือเอาบิลรับเงินเป็นประกัน ของอะไรที่ตกลมาจากการโรงพยาบาล เรียกว่าเรียบร้อยแล้ว จ่ายตามนี้ ๆ คือเครื่องมือนั้นเรียกว่าหมอรับรองคุณภาพแล้ว เราจึงไม่ไปดูเรื่อยมาเลย

เวลา呢ักโทษอยู่ในเรือนจำอุดรฯ ประมาณเท่าไรล่ะ(๒,๑๐๐ เศษครับ) หญิง เท่าไร ชายเท่าไร (หญิง ๔๐๐ ชาย ๑,๗๐๐ เศษครับ) ไม่ใช่เล่นนะ (เมื่อวานก็ย้าย ระยะไปที่สว่างแคนดิน ๔๕ คน) ทางสว่างแคนดินก็มีมาหลายปีแล้วนะเรือนจำ (มีมา ๓ ปีแล้วครับ) ยังไม่ตั้งเป็นจังหวัดก็มีเรือนจำแล้ว (บึงกาฬก็มีครับ) บึงกาฬก็มีแล้ว หรือ (ครับ บึงกาฬมีใกล้ ๆ กับสว่าง) บึงกาฬกับสว่างนี้มันจะเป็นจังหวัดแล้วนะ ถ้าธรรมดับึงกาฬนี้จะเป็นก่อนสว่าง (มีก่อนสว่างครับ) ถ้าพูดถึงเรื่องจังหวัดนะจะ เป็นก่อน แต่นี้เพราเนื้อที่มันจะกว้างก็จริง แต่นื้อที่ส่วนมากทำการปลูกสร้างอะไรไม่ ได้ คนก็ไม่มีเข้าไป พลเมืองจึงไม่พอที่จะตั้งเป็นจังหวัด เรื่องเนื้อที่นั้นกว้าง ว่างไป หมด แต่ไม่มีคน สำหรับสว่างนี้มีคนขึ้นทุกวัน เนื้อที่ก่อประกอบการทำมาหากายเลี้ยงชีพได้ สะดวกสบาย คนก็เต็ม สว่างนี้ก็จะเป็นจังหวัดแล้วต่อไป และบึงกาฬนี้ก็จะรอ ๆ กันอยู่ นั้น คนมันมากขึ้นทุกวัน ๆ

พูดถึงเรื่องบึงกาฬก็ช่วยน้อยเมื่อไร เหตุที่จะช่วยมากก็เพราะบึงกาฬนี้ต่อกับ ประเทศลาว ฝั่งโขงกัน เข้าขามมารักษากษาทางนี้ นั่นอย่างนั้นนะ น้อยเมื่อไรทางฝั่งลาว เข้าขามมารักษากษาทางนี้ ขามไปขามมา ตรงไหนที่อยู่ฝากโน้นฝากนี้ โรงพยาบาลนั้นรู้สึก ว่าคนมากที่เดียว ไม่ว่าจะจังหวัดไหนที่ไหนถ้าโรงพยาบาลอยู่ฝั่งนั้นฝั่งนี้เอล่า ทาง หนองคายก็เข้ามาทางนี้ ทางด้านไหนเข้าก็เข้ามา เข้าเข้ามา ๆ เพราะฉะนั้นการช่วยเรา

จึงได้หนักตามทางฝั่งนี้ หนักมากอยู่นาน บึงกาฬนี้ก็มาก ไม่ใช่น้อยนะ ไม่ได้ช่วยแต่นครพนม เป็นโรงพยาบาลจังหวัด

ส่วนมากโรงพยาบาลจังหวัดเราจะช่วยเป็นบางแห่ง สำหรับอำเภอที่มากต่อมา ก็จังหวัดนี้จะช่วยเป็นบางแห่งไม่ค่อยมากนัก คือจะเป็นจริง ๆ เราเกิดให้เฉพาะสิ่งจำเป็นนะ คือถ้าไม่ใช่สิ่งจำเป็นเขาก็ไม่ค่อยมาขอเหละโรงพยาบาลจังหวัดนะ เราจะให้เฉพาะโรงพยาบาลอำเภอซึ่งเป็นความจำเป็นอยู่แล้ว ตามแบบลำแม่น้ำโขงนี้ พวกรiver ในน้ำจะมีมา ฯ márับการช่วยเหลือจากการเรานี้

มันก็เป็นอันเดียวกัน ไอ้ที่ว่าไทยว่าลาวตั้งชื่อเฉย ๆ หลักเดิมเราได้ดูพงศาวดารมาแล้ว คือหลักเดิมจริง ๆ รากรเดิมจริง ๆ มันเป็นกอเดียวกัน ออกระดับนี้มาแตกแยกเป็นนั้น ๆ แยกไปโน้นแยกไปนี่ จริง ๆ แล้วกอเดียวกัน ออกระดับเมืองจีนเมืองยะไข่ เราก็ลืมแล้ว คือไทยอยกันมาเรื่อย มาแล้วก็ต้องมีหัวหน้า ๆ เป็นก็เป็นเหล่ามา แล้วก็แยกทางโน้นแยกทางนี่ ไปทางไหนต่อทางไหน เราอ่านจริง ๆ อ่านประวัติศาสตร์นั้น พงศาวดารเรื่องราวของเมืองไทยตั้งเดิมมาจากไหน มาจากเมืองจีนเมืองนั้น ๆ บอกด้วยนะ มาเกิดมาแตกแยกเป็นก็เป็นหัวหน้า ๆ

ที่นี่หัวหน้ามาทะเลา กันนี่ซึ่ง ออกระดับกอเดียวกันมาทะเลา กันแล้วแตกแยกกันไป เช่น เป็นไทยเป็นลาวนี้ก็ทะเลา กันรบกัน พวกรเดียวกันนั้นเหละรบกัน หัวหน้าต่อหัวหน้ารบกัน เลยทำบริษัทบริหารเพื่อนผู้ทั้งหลายให้แตกแยกกันไป เฉพาะอย่างยิ่ง เช่นว่าไทยว่าลาวอย่างนี้มันก็อันเดียวกันนั่นเอง เพราะฉะนั้นเรารู้ว่าไม่สนใจว่าไทยว่าลาวอะไร เรารู้มาตั้งแต่ต้นตอนนั้นแล้ว เราไม่สนใจนะ หลักทางโลกเขาก็มีกอเดียวกันมาแล้ว มาแตกต่างนั้น ๆ

ไปทางไหน ๆ เข้าออกไว้หมดเลย แล้วก็มาทะเลา ทะเสง กันอะไรบ้างแล้ว แตกแยกไป แบ่งสัดแบ่งส่วน นั้นเป็นนั้น นี้เป็นนี้ ก็เลยเป็นชื่อต่าง ๆ กันไป ความจริงเป็นกอเดียวกัน ประเทศไทยของเรานี่ ทั้งลาวทั้งไทยเป็นกอเดียวกันทั้งนั้น มาแยกกันด้วยหัวหน้าทะเลา กันรบกัน เลยแบ่งแยกกันอย่างนี้เรื่อยมา เรื่องรวมมันเป็นอย่างนั้น รากรเดิมของมันจริง ๆ เป็นกอเดียวกัน เพราะฉะนั้นจึงว่าเป็นอันเดียวกันตลอดมาอย่างนี้นะ เช่นอย่างเรียกว่าไทยว่าลาว เป็นชื่อเฉย ๆ นะ พวกรสั่นกับสั่นนี้เขามีคำว่าไทยว่าลาวแหล่ เข้าไปมาหาสู่เป็นพี่เป็นน้องกันมาตลอดอย่างทุกวันนี้นะ

ทางนู้นได้อะไรก็เข้ามาทางนี้มาแลกเปลี่ยน ทางนี้กับฝั่งทางโน้นเป็นอันเดียวกัน มาตลอดอย่างนี้ คือมันเป็นกอเดียวกันมันก็เป็นอันเดียวกันมาตั้งเดิม ถึงจะแยกก็แต่ชื่อคนไม่แยก เป็นญาติเป็นวงศ์เป็นพวกรเดียวกันมันก็อยู่ของมันอย่างนั้นแหล่ เราได้เห็นพงศาวดาร ไปอ่านที่ไหนนะ อ่านสองหน เอามาดูจริง ๆ พงศาวดานี้ถึงได้ทราบ

เรื่องราว แต่หลวงปู่มั่น โทย เก่งมากนะ หลวงปู่มั่นกับหลวงนิวาส บ้านอยู่ห้างวัดบรม尼วาสคุยกันนี้ โถ ท่านนั้นก็เก่งทางพงศาวดาร ทางนี้ก็เก่ง คุยกัน โทย เป็นตุเป็นตะ น่าฟังมากนะ หลวงปู่มั่นกับหลวงนิวาสคุยกัน ต่างคนต่างรู้ประวัติศาสตร์พูดกันนี้ โอย กลมกลืนเป็นอันเดียวกันเลย นั่นละท่านรู้พงศาวดารเดียวกัน อย่างเรานี่ก็ได้รู้มาเท่าที่ได้มารอให้ฟังนี่ เดียวนี่ลืมหมดแล้วแหละ รู้ตั้งแต่ต้นต่อจริง ๆ กอดเดียวกันมาเลย มาแต่กมาแยกไปโน้นไปนี่เราก็รู้ แต่หลวงปู่มั่นท่านจำเก่งด้วยนะ ท่านรู้พิสดารมากที่เดียว

ที่นี่โรงพยาบาลฝั่งนี้จึงได้หนัก คือทางโน้นต้องมาอาศัยทางนี้นั่น ทางโน้นข้ามมา ๆ น้อยเมื่อไร อย่างบุ่งคลานนี่ก็เหมือนกัน ก็หลงให้ลามานี้แหละ ที่เราช่วยอยู่เวลานี้นั่น โรงพยาบาลบุ่งคลานก็อยู่ฝากรทางนั้นลาวทางนี้ไทย เชาก็ขามมากกันมากข้ามชาอยู่เป็นประจำ ไม่ว่าโรงพยาบาลไหนถ้าอยู่คนละฝั่งแล้ว โรงพยาบาลทางฝั่งนี้ต้องหนักที่เดียว ได้ช่วยมากช่วยทางนั้นนะ เพราะเขานอนจริง ๆ เช่นกว่าเรา ถ้าพูดถึงเรื่องการทำมหากินก็รู้สึกว่า พื้นที่เขามีแต่ภูเขาเลี้ยมากต่อมากนะ ทางเรายังมีที่ทำกินเต็มไปหมดเลย ทางนั้นคับแคบตีบตันมากกว่าเรา จนมากกว่าเรา ถ้าพูดถึงเรื่องผู้เรื่องคนก็รู้สึกว่าเขามีความทุกข์มากกว่าพวกเรา

นี่ก็ได้เพดดี้งพื้นของทั้งหลายทุกวัน ส่วนมากไม่ค่อยได้พูดถึงด้านธรรมะนัก มันเกี่ยวกับการบ้านการเมืองที่ช่วยโลกเป็นส่วนรวม คำพูดของเราเลยกล้ายเป็นคำพูดส่วนรวมไปหมด ส่วนมากก็เลยไปทางโลกเสียมาก เกี่ยวกับเรื่องช่วยชาติบ้านเมือง เตือนพื้น้องชาวยาไทยให้รู้เนื้อรู้ตัว ปรับเนื้อปรับตัวอย่าทำเหมือนแต่ก่อน เหตุการณ์ไม่เหมือนแต่ก่อน เวลาโน้มันคละเคล้ากันแล้ว ทุกอย่างคละเคล้า ความสุขความทุกข์เพิ่มขึ้นนะ เราอย่าว่าความสุขจะเพิ่ม ความทุกข์จะมันเพิ่ม ความวุ่นวายเพิ่ม การไปมาสำลักกันมากต่อมาก การซื้อขายถ้ายิ่งไม่รู้จักประมาณแล้วก็เสียมากนะ เมืองไทยเรานี้เสีย เพราะเหตุนี้เอง อะไรมาก็คัว ๆ อันนี้เมืองไทยเราเสียนิสัย ให้จำเอาไว้นะ

ให้มีเนื้อมหังเป็นของตัวบ้าง ให้มีหลักมีเกณฑ์บ้าง ศาสนาจับนี้จะดูไม่ได้นะ ชาวพุทธเมืองไทยเรากับศาสนานี้จะเข้ากันไม่ได้ มิหนำซ้ำตัวพุทธศาสนาองก์เป็นอีกแบบหนึ่ง โกรโกรโถ หาหลักหาเกณฑ์ให้ประชาชนญาติโยมยิดก์ไม่ได้ ตัวเองก็เหลวไหล ประชาชนก็เหลวแหลก เลยกลายเป็นแหวกแนวไปด้วยกัน เสียอันนี้นั่น ที่นี่เจ้าศาสนาซึ่งเป็นหลักความจริงพระพุทธเจ้ามาจับแล้วมันจะดูไม่ได้นะเมืองไทยเรา เพราะฉะนั้นมันถึงร้องเหมือนเสือถูกปืน ร้องโ哥ก ๆ ดุด่า เพราะแบบฉบับของพุทธศาสนาที่ให้ความร่มเย็นแก่โลกพากันทำลายเสียหมด คือกิเลสนั้นจะเข้าไปทำลาย ที่นี่แบบของศาสนาที่จะให้ความร่มเย็น ความรู้จักความพอติดพอดีเป็นเนื้อเป็นหนังของตัวเองนั่น

เลยจะไม่มี ขับประเพณีอันดีงามของเมืองไทยจะไม่มีแล้วนะเวลา呢 เลอะเทอะไปหมด เลย โอ้ย จะจะดูไม่ได้นะ

พอดอย่างนี้เรารึ่งได้เอาเรื่องการตูนเข้าเยี่ยมมาเล่าให้ฟัง ไปเห็นเราก็จดหัวเราะไม่ได้ เอ้อ เข้าท่าดี มันเลยติดตาติดใจนะ เข้าทำการตูนไว้ มีผู้หญิงคนหนึ่งเขานุ่งชังหนึ่งแล้วเข้าผ่านชังหนึ่งเขาไว้ ชังหนึ่งจะเห็นเหมือน มันผ่านขึ้นไปจนจะเห็นพื้น มัน ชังหนึ่งยังไม่ผ่า ไอตูบก็มาชังไม่ผ่า มาบันก์มาควบตรัตน์นั้น ผู้หญิงคนนี้ก็ตอบหัวมัน มีงมาควบของกุทำไว้ มันก็บอกว่า ตรงนี้ยังไม่ผ่า คือด้านนั้นผ่าแล้วมันไม่ควบ มันมาควบด้านนี้ ด้านยังไม่หนีบยังไม่ผ่า มันก์มาควบตรัตน์นี้ แล้วผู้หญิงคนนั้นก็ตอบหัวมัน มีงมาควบทำไว้ ตรงนี้ยังไม่ผ่า หมาสอนคน คนมันเลอะเทอะมากกว่าหมา หมาเลยมาสอน ตอบหัวหมายมันก์ตอบล่ะซี มาควบทำไว้ ว่าให้มันอย่างนั้นซี มันบอกตรงนี้ยังไม่ผ่า ถ้าผ่าเห็นพื้นที่แล้วจะชัดเจนดีมันก็จะว่าอย่างนั้น แต่มันไม่สอนมากกว่านั้นให้เอาไปคิดเอา พวกราคิดแล้วยัง

นุ่งกระล่อนจ้อนแจ้นเข้ามาในวัดนี้ระวังให้ดีนะ วัดนี้เป็นวัดมีขับประเพณีอันดี งามให้มนุษย์ได้นำไปใช้ อย่าเอาเข้ามาจุ่นจ้านมาทำลายวัดนี้ แต่งเนื้อแต่งตัวล่อนจ้อน ล่อนแจ้นจะเห็นพื้นที่ไม่ได้นะ เอาค้อนป่าเลยนะเรา เราไม่เหมือนใครนะ ให้ดู มาศึกษาอบรมต้องดู เอาสิ่งทำลายเข้ามาทำลายหาอะไร เป็นภัยก์ร้ายอยู่แล้วนี่ นี่ละมันเลียนะ ในวัดป่าบ้านตาดเริ่มเห็นปราภูบ้างแล้วนะ เพราจะนั้นถึงได้เตือน นี่ไม่เหมือนใครนะ นี่ เป็นคำเตือน ครั้งที่สองໄล่หนีจากวัดไม่ให้เข้ามาเหียบวัดเลยนะ นี่ไม่ได้เหมือนใครนะ โห ถ้าลูกตามเข้ามาอย่างนี้ธรรมะไม่หนักไม่ได้นะ ต้องฟัดกันอย่างหนักเลย ไม่จีนเอาร่วมอยู่ เป็นอย่างนั้นนะ

ไม่มีขับประเพณีอันดีงาม มิหนำช้ำยังจะเข้ามาทำลายวัดอีก ให้เลี้ยหายไปตามๆ กันหมด จะเลอะเทอะกันหมดแล้วนะวัดนี้ ยิ่งจุ่นจ้านมากทั้งหญิงทั้งชาย ไม่มีขับประเพณี มีแต่เรื่องของกิเลสเป็นส่วนเป็นถานเข้ามาໂປະในวัดในว่า พระเณรเลยแหลกเหลวหมด พระเณรท่านดูไม่ได้นะ ให้พากันจำเอาระ อย่าทำสุ่มสีสุ่มหันนะ โห มันเลอะเทอะมากจริง ๆ เมืองไทยเรานี้เป็นเมืองเลอะเทอะ ไม่มีขับประเพณีอันดีงามพอที่จะน่าเคารพนับถือกันบ้างเลย ชื่นตาชื่นใจบ้างไม่ค่อยมี มีแต่แบบเลอะ ๆ เทอะ ๆ เป็นส่วนเป็นถานเต็มผู้เต็มคนเต็มบ้านเต็มเมือง ตลอดเครื่องใช้ไม้สอย มีแต่เรื่องเลอะเทอะ ๆ ทั้งนั้น โดยถือว่าเป็นของสะอาดดียิ่งแล้วสำหรับกิเลส แต่สายตาของธรรมนี้ สำคัญสุดยอด มันต่างกันอย่างนั้นนะ ดูไม่ได้นะ

ความสะอาดของกิเลสก็คือความสกปรกของมันนี่แหลก ความสะอาดของธรรมมองดูบื้มมันเห็นหมดเลย นี่ละพระพุทธเจ้าจึงนำมาสอนพวกราคปก พระพุทธ

เจ้าສະอาทสุดยอดแล้วมาสอนพวกสกปรก พวกสัมพวกຄานพวกถังขยะคือพวกรเรา มีแต่ถังขยะเต็มเนื้อเต็มตัวหงิ้งหงิ้งขาย ด้วยทรงความสกปรกของกิเลส โดยที่มันถือว่า สะอาดสุดยอด ๆ ความสกปรกสุดยอดมันไม่ได้บอกนะ แต่ธรรมมองดูปีบจับได้หมด ๆ เลย อันนี้เสีย เมืองไทยเราเสียตรงนี้

พระท่านผู้มีธรรมมีวินัยท่านอยู่ในกฎในระเบียบ ชีวิตจิตใจของท่านอยู่กับธรรม กับวินัย มีกฎระเบียบรักษาตัวตลอดท่านจึงไม่เสีย พระผู้เคร่งครัดในศีลในธรรมนี้ท่าน ชุมเป็นสุขสະดวกสบายนไปหมด ไอพระโกโกรโภพระลิงพระค่างพระจรวดดาว เทียมมองดูแล้วดูไม่ได้เลยนะ พวกดียวกันก็ดูกันไม่ได้จะให้ว่ายังไง เราอย่าว่าแต่ ฟรavaสจะดูพระ พระดูฟรavaส ซึ่งเป็นแบบเดียวกันมันดูได้วันยังค่ำ แต่ถ้าพระที่มี หลักธรรมหลักวินัยมีขอบมีเขตแล้วดูสิ่งเหล่านี้มันดูไม่ได้นะ ໂホ อิดหนาระอาใจทึ้งในการแนะนำสั่งสอน สั่งสอนไปหาอะไร เมื่อเป็นอย่างนั้น ธรรมมีคุณค่าขนาดไหน กับสิ่งเหล่านี้สกปรกไร้ค่าขนาดไหน เทียบกันปีบก็ไม่ลงใจที่จะสอน อ่อนใจไปเลย

นี่พระพุทธเจ้าที่ว่าท่านห้อพระทัย ก็คือห้อถังขยะนั้นเอง มันไม่ยอมฟังเสียง อรรถเสียงธรรมอันเป็นความดีงามเลย มีตั้งแต่เรื่องเล lokale ๆ เทอะ ๆ ไปหมด แล้วพวก เราเนี่ยสั่งสมแต่ความเล lokale ๆ เทอะ ๆ เวลาเนี่ย ให้สั่งสมคุณงามความดี จิตให้มีธรรม อันเป็นเครื่องคุ้มครองรักษาบ้างซึ ต้องรักษาตัวบ้าง อันไหนไม่ควรทำอย่าทำ นั่นเรียกว่ารักษาตัว ต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าทำลงแล้วเป็นยังไง เป็นเล lokale ๆ เทอะ ๆ กับความทุกข์มาด้วยกัน เราต้องคิดอย่างนั้นซึ นี้ไม่ได้คิดอะไรเลย อยากทำอะไรก็ทำ ฟุ่มเฟือ ห่อเทิมเกินเนื้อเกินตัว

วัดนี้ที่พอดูได้ ถ้าไปดูที่ทึ้งหลายวัดทึ้งหลายมาแล้วมาดูวัดนี้ก็พอดูได้นะ ถ้าวัดนี้ดูวัดนี้แล้วจะดูไม่ได้นะ นั่นเห็นไหม ถ้าวัดเดียวกันดูเรื่องราวทึ้งหลายภัยในวัดนี้จะดูไม่ได้เวลาซึ เราจะดูไม่ได้เรื่องได้เดือนอยู่นั่น มันเล lokale ๆ เทอะ ๆ ขนาดนั้นเวลาซึ วัดนี้เขาก็ถือว่าเป็นวัดมีระเบียบ ถึงอย่างนั้นก็ไม่พันที่จะเล lokale ๆ เทอะ ๆ จากสิ่งทำลายทึ้งหลายที่กล่าวมานี้ได้เลย มันเป็นได้ตลอดนะ ได้ระมัดระวังตลอด เราก็จะจะแตกด้วยความปล่อย มันหนักมากไม่รู้จะทำยังไง ก็ปล่อยไปบ้าง หุหวนกตาบอดไปบ้าง อะไรไปอย่างนั้นละ จึงต้องได้ระมัดระวัง สำหรับพระเณรเรา呢รีระวัง พระเณรนี้ไม่ได้นะ เคลื่อนไม่ได้เรนาอกแล้ว ไม่มีสองนะนี้ ชื่นวีที่เดียวไเล่นี่เลย เราไม่ได้พูดอะไร เพราะสอนมากต่อมากแล้ว ยังจะมาทำลายธรรมวินัยต่อหน้าต่อตาซึ เรียกว่าดูกันไม่ได้ ต้องขับทันทีเลย เพราะสอนมาแล้ว ไม่ใช่ไม่ได้สอน

ความระมัดระวังอย่างนั้นละดี ที่นี่ดีพระเณร ตัวเองก็ดี อยู่ที่ไหนชุมเป็นตลอดเวลา ขอให้ปฏิบัติตัวดีเอกสาร ไปอยู่ที่ไหนดีทั้งนั้นเย็นทั้งนั้นสบายนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ

สมบัติเงินทองข้าวของเครื่องประดับประดาตกแต่งอะไรนະ ธรรมท่านพอท่านแล้ว มีมากมีน้อยท่านพอด้วยความพอดีของท่าน เป็นสุขสบายใจเย็นใจ นั่นธรรมอยู่ที่ไหนเป็นอย่างนั้นนะ ถ้ากิเลสอยู่ที่ไหนต้องหาเครื่องตกแต่งบำรุงบำรุงเรื่องสิ่งเสริมเป็นบากันหมดก็ยังไม่พอ ยังไปตีดีดีเป็นบากันไปอีก บ้าไม่หยุดไม่ถอยคือบากิเลสลาภจมูกคนนั้นเอง ถ้าเรื่องของธรรมแล้วพอดี เรียกว่าพอเพียง ๆ ประชาชนพอเพียง พระนั้นประยัด เรียกว่ามักกน้อย ๆ พระนະ ไม่เอาอะไรมาก มีแต่ธรรมวินัยกับเครื่องบริหารเท่านั้นพอแล้ว ๆ แต่ธรรมครองใจตลอดเวลา ท่านปฏิบัติอย่างนั้นท่านจึงเป็นคนดี

ครูบาอาจารย์องค์ไหนเท่าที่เราได้ทราบมาນี้ ไปหาครูบาอาจารย์ ໂຄ เวลาเราไม่ได้คุยกับท่านนี้ก็เหมือนกับว่าเราทุกข์แต่เราคนเดียว ในการประกอบความเพียรชำระกิเลส แต่เวลาไปหาครูบาอาจารย์องค์ที่ประภาภชื่อลือนาม ไปสอนท่านกันแล้วเราหมายเลยนะ เรียกว่าสู้ท่านไม่ได้ สู้ท่านไม่ได้ยังไง ความเพียรของท่านนั่นซึ่เด็ดเดี่ยว เอาเป็น-เป็น ตาย-ตาย เวลาท่านเล่าอุกมาనີ ໂຄ ไม่ใช่เล่น ๆ นั่นเห็นไหมกิเลส ต้องเอาแบบรอดตายเที่ยวมันถึงฟื้นตัวขึ้นมาได้ มาเป็นครูเป็นอาจารย์

อย่างลูกศิษย์หลวงปู่มั่นนี่เป็นยังไง ในทวีประเทศไทยเราว่าอย่างนี้เลย ไม่มีใครที่จะผลิตลูกศิษย์ลูกหาที่ดีงามจนกระทั่งถึงเพชรน้ำหนึ่งลงมาได้มากยิ่งกว่าหลวงปู่มั่นนະ ไปที่ไหนทั่วประเทศไทยมีแต่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ๆ ทั้งนั้นนะ องค์สำคัญ ๆ นั่นเห็นไหมท่านปฏิบัติตัวของท่าน หลวงปู่มั่นนี้ถึงขั้นสลับใส่ลงะ เวลาท่านเป็นไข้ท่านนั่งภาวนาท่านไม่ถอย ล้มสลับลงไป ท่านบอกว่าสลับถึง ๓ หนเหมือนกันนะ นี่ตอนที่ท่านเป็นไข้ท่านไม่ถอยความเพียร นั่งฟานนีล้มหงายไม่รู้เลยท่านว่าจะนั่นนะ พ่อรู้สึกตัวขึ้นมาันสลับลงไปแล้ว ลูกขึ้นใหม่เอาระ ผู้นั่งฟังชนจะท่านแล้วให้ฟังนะ ๓ หน สลบนีสลับตอนเป็นไข้ทุกครั้งแหละ คือท่านไม่ถอยเป็นไข้ก็ไข้เอ่า นั่งภาวนานี้ชั้นนี้สลับล้มลงไปพ่อรู้สึกตัวขึ้นชั้นชัดอีกท่านว่าจะนั่นนะ นั่นเห็นไหมหนักไหม

นี่ล่ะครูบาอาจารย์ของพวกราในสมัยปัจจุบัน ต่อกันนี้ครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง ๆ เวลาอี้จิของลูกศิษย์ลูกหาหลวงปู่มั่นนี้อยู่เมื่อไรที่กล้ายเป็นพระธาตุ ๆ อัจฉิท์ลงได้กล้ายเป็นพระธาตุแล้วนั้นคือพระอรหันต์ ๆ นั่นเอง ท่านตีตราไว้แล้วในตำราบอกรอย่างชัดเจนที่เดียว นี่มากขนาดไหนลูกศิษย์หลวงปู่มั่นนี้ ໂທ ตั้ง ๑๐ กว่าองค์ไม่ใช่น้อย ๆ นะ มีแต่องค์สำคัญ เริ่มมาตั้งแต่หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว หลวงปู่คำดี หลวงปู่พรหม อู้ย ลายองค์นั้น ที่ได้เป็นพระธาตุแล้ว อัจฉิท่านเป็นพระธาตุ ๆ แล้ว นอกจากนั้นก็มีทั่ว ๆ ไป อย่างผู้เฒ่าแม่แก้วที่ท่านเคยเล่าให้ฟังว่าจะบวชเป็นเณรให้นั่นนะ อัจฉิท์กล้ายเป็นพระธาตุแล้วแม่ชีแก้ว ก็อย่างนั้นแล้ว

ผู้ที่ปฏิบัติแม่เช้แก้วคนหนึ่งที่อธิกاليةเป็นพระธาตุ นี้ก็ลูกศิษย์ต้นของหลวงปู่มั่น ตั้งแต่แรกยังเป็นสาวอยู่ ท่านหลวงปู่มั่นท่านแนะนำสั่งสอน หลังจากนั้นมาแล้วเวลาแก่ ตายลงไปเป็นอธิกะของแก่กึกularyเป็นพระธาตุ ส่วนพระนี้มีมาก เท่าที่จำได้นี้ ท่านหล่า ภุจ้อ ก้อ นี้ก็เป็นพระธาตุแล้ว หลวงปู่ตื้อ นี่ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่ตื้อนี้ก็กล้ายเป็น พระธาตุ โอย สวยงามมากนะ เราไปเห็นด้วยตาเราเอง ให้พระเอารอกมาให้ดู พอดี ทราบว่าองค์ไหนเป็นพระธาตุ ๆ เมื่อมีโอกาสแล้วเราจะไปดูจนได้ด้วยตาของเรารอง แล้วหายสงสัย ๆ อย่างหลวงปู่ตื้อนี้ โอย สวยงามมากจริง ๆ สดใสเหลืองอร่ามเลย เที่ยว เป็นเม็ด ๆ เท่าเม็ดข้าวโพดเล็กกว่านั้นหน่อย มองดูแล้วเหมือนทองคำ อธิกะของ หลวงปู่ตื้อสวยงามมากจริง ๆ น่ององค์หนึ่ง นี้ก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่น หลวงปู่พรหมกือลูก ศิษย์หลวงปู่มั่น นี้ก็เพชรน้ำหนึ่ง นึกลายเป็นพระธาตุ

เท่าที่เราจำได้ก็ หลวงปู่ขาว หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่แหวน หลวงปู่คำดี หลวงปู่ พรหมเท่าที่ทราบมาโดยลำดับ ท่านหล่า จากนั้นก็ท่านจวน หลวงปู่ฝัน ก็เป็นนะ แต่ ส่วนใหญ่ที่เก็บไว้นั้นไม่เป็น เขาเอาไว้ในบ้านเป็น หลวงปู่ฝันก็แน่แล้วว่าเป็น แล้วก็ท่าน สิงห์ทองกือเป็น นี่เป็นหวานท่านมา กือเคยอยู่กับท่านมาแล้วเหมือนกัน นับมาได้ ๘-๙ องค์แล้วนะ เท่าที่ทราบมาที่เป็นพระธาตุแล้วทั้งนั้นนะ

คำว่าเป็นพระธาตุแล้วนั้น คือพระอรหันต์องค์หนึ่งนั้นเอง ร้อยเปอร์เซ็นต์ คือ พระธาตุนี้เป็นเครื่องหมายของวัตถุ ด้านวัตถุได้แก่ร่างกายซึ่งเป็นส่วนใหญ่ คือจิตที่ บรรลุถึงวิสุทธิธรรมแล้วจิตนี้จะบริสุทธิ์ นี่พุดตามหลักธรรมชาตินะ จิตที่บริสุทธิ์แล้ว ครองธาตุขันธ์อยู่นี้ ความบริสุทธิ์ของจิตนั้นจะซักฟอกออกมานะ ธาตุขันธ์เลยกลายเป็น ธาตุขันธ์ที่ละเอียดลออ จึงกล้ายเป็นพระธาตุได้ ทั้ง ๆ ที่เป็นวัตถุธาตุเหมือนกันกับร่าง กายของเรา แต่ร่างกายของพระอรหันต์ที่ครองด้วยจิตที่บริสุทธิ์ จิตที่บริสุทธิ์นั้นแหล่ ซักฟอกออกมานะ แล้วก็กล้ายเป็นพระธาตุได้ ๆ นี่เป็นอย่างนั้นเรื่องรวมมืออย่างนั้น ใคร จะมากยิ่งกว่าหลวงปู่มั่นที่อุตสาหพยาภามแนะนำสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหามา ถึงขั้น บำเพ็ญธรรมนี้ถึงขั้นลบใส่ลบเหมือนกัน แล้วต่อจากนั้นมา ก็หมดไป ๆ แล้ว

เดียวจะไม่มีครูบาอาจารย์แล้วนะ ที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง ๆ รู้สึกมีน้อยมาก ๆ โดยลำดับ หากมีอยู่ เรื่องมีนั่มี แต่รู้สึกว่ามีน้อยมาก ค่อย ๆ มีไปตาม ๆ กันละ ท่าน ผู้ที่ทรงธรรมประเกณฑ์จะไม่เหมือนโลกนั้น มีเหมือนไม่มี เพราะธรรมในใจของท่านไม่ ได้เหมือนกิเลสมีอยู่ในใจ มีเหมือนไม่มี คือไม่ผลกไม่ดัน อยากพูดอย่างนั้นอย่างนี้ท่าน ไม่มี มีแต่ความพอดีตลอด ถึงกาลเวลาที่จะพูดออกไปเพื่อเป็นประโยชน์แก่โลกหนัก เบามากน้อย ท่านก็ออกไปตามลั้ดตามส่วนที่เห็นว่าสมควร ถ้าไม่ควรแล้วก็เหมือนไม่มี ธรรมเป็นอย่างนั้นนะ

พระจะนั่นเวลาท่านอยู่ที่ไหนจะทราบจากพระเณรที่อยู่ใกล้ชิดติดพันกับท่าน ก่อนผู้อื่นใด สำหรับลูกศิษย์ลูกหาบครูอาจารย์นักต้องเปิดให้กันฟังเป็นระยะเป็นกาลเป็นเวลาเหมือนกัน เพราะจะนั่นจึงได้ทราบ ๆ ส่วนที่จะให้เป็นแบบโลก ๆ นี้ไม่เป็น ถ้าธรรมไปเป็นโลกนี้เป็นถังขยะไปแล้วไม่ใช่ธรรม เรื่องโ�ี้เรื่องวัด อดุลวัด ฉลาดเรื่องธรรมแล้วเป็นกิเลสไปหมด ถ้าเรื่องธรรมแล้วไม่มีอย่างนั้น สมควรจะออกหนักเบามากน้อยจะออกทันที ๆ ตามสัตตามล้วนที่เห็นว่าเหมาะสม จากนั้นแล้วก็หายเงียบไปเลย ท่านไม่มีอารมณ์ นั่นละธรรมเป็นอย่างนั้น ให้พากันจำเอาไปปฏิบัตินะ

เรื่องภารานั่นนะ อย่านอนตายอยู่ตั้งแต่ความสงบเฉย ๆ นะ เราเคยอยู่แล้วในความสงบเราเคยนอนแล้วนี่นะ เราติด samaadhi ๕ ปีฟังชน่ ตั้งแต่ฟดกับกิเลสจนกระทั้งขั้นบนตระพองมันได้ ขอกระหน่ำลงไปที่เราเดียวแค้นให้มันเต็มสัตเต็มส่วนฟ้าดกันถึงขนาดนั้น ตั้งแต่นั้นตั้งขึ้นได้ จิตเป็นสามาธิน้อยที่ไหนเป็นสามาธิตลอด จะอยู่ที่ไหนก็ตาม ความคิดความปรุงแต่งก่อนที่มันพาให้พุ่งเพื่อห่อหิม ไม่ได้คิดไม่ได้มันจะเป็นจะตายจริง ๆ กลับพลิกatalปัตร ความคิดนี้เป็นภัยรบกวนใจที่สงบมากที่เดียว เพราะจะนั่นผู้ที่จิตเป็นสามาธิเต็มภูมิแล้วไม่อยากคิดอยากอ่าน อยู่ไหนสบายไปหมด ไม่ว่ากลางวันกลางคืน ท่านนั่งครู่เดียวมันกีชั่วโมง คือท่านไม่ได้อยู่กับอะไร ไม่ได้อยู่กับอริyanan อยู่กับจิตมีอันเดียวไม่มีอะไรเข้าไปยุ่ง เพียงเท่านี้ก็พอ

พระจะนั่นผู้ที่มีสามาธิจึงติดสามาธิได้ เพลินในความสงบร่มเย็นของตัวเอง จึงไม่ออกทางด้านปัญญา นี่เราก็ติดมาถึง ๕ ปี พ่อแม่ครูอาจารย์ขานบ้าไปล้ออกจากสามาธิเราก็เคยพูดให้ฟังแล้วนี่ว่า ความสุขในสามาธิเท่ากับเนื้อติดฟัน เนื้อติดฟันมันเป็นความสุขขนาดไหนฟังชิเนื้อติดฟัน นี่แหล่สุขในสามาธิมันก็เทียบเท่ากันนั่นเองท่านว่า ขนาดเรากลอก เวลาออกทางด้านปัญญา ก็มันพร้อมแล้วสามาธิ พอกลอกทางด้านปัญญานี่มันก็ฟังเลยกันที่ โอ้ย ออกอย่างรวดเร็วเสียด้วยนะพระมันพร้อมแล้ว อาหารเครื่องทำครัวที่จะทำให้เป็นอาหารประเภทต่าง ๆ มันพร้อมแล้ว แต่เราไม่สามารถกอบมันก็เน่าเฟะไปเท่านั้นซิ อันนี่สามาธิพอแล้วควรแก่ด้านปัญญาทุกขั้นแล้ว ไม่นำออกมายใช้มันกันตอนจะอยู่นั่น ที่นี่ท่านลากอกอกมานี่ พอกอกมานี่ก็ฟังเลยกันที่ จนไม่ได้หลับได้นอน กลางคืนกลางวันไม่สนใจการหลับการนอน มีแต่จิตเป็นธรรมจักรหมุนผ่ากิเลสเป็นลำดับลำดาไป นี่ปัญญาที่จะผ่ากิเลส สามาธิเพียงพัก ถ้าหากว่าเราเพลินในสามาธิก็ติดสามาธิจมไปเลย

ปัญญาที่แรกมันจะฝันมันไม่อยากออกนะ ความอยู่ในสามาธินี้ส่งบดีสบาย การออกทางด้านปัญญาเป็นการทำงาน ไม่อยากทำงาน แต่บังคับออก เมื่อเวลาออกทาง

ด้านปัญญาแล้ว ปัญญาคือพิจารณาอะไร พิจารณานี้จะ เอาธาตุขันธ์ของเราท่านขันธ์ ของเขามาเทียบมาเคียงกัน เกส่า โลมา นา ทันตา ตโจ เป็นของเล็กน้อยเมื่อไร นี้ ทำลายภูเราทั้งลูกเลยภูเรานี่เต็มอยู่นี่ ภูเขาก็ต้นไม้ หรือภูเขาก็อเขาก็อเรา นี่ภูเขาก็ เราก็ภูเขាដันไม้ดินฟ้าอากาศอยู่นี่ไม่ต้องพูด ภูเขาก็อร่างกายของเขาก็ภูเราก็อร่างกาย ของเรา มันติดอันนี้ละนะ เอาอันนี้เข้าไปจับไปแยกดูซิ เกส่าเป็นยังไง ไล่เบี้ยมันลงไป สถานที่เกิดที่อยู่มันเป็นยังไง โลมา นา ทันตา มันอยู่ในที่เช่นใดเกิดในที่เช่นไร เราไป สำคัญมั่นหมายมั่นว่าเป็นอะไร นี่เรียกว่าปัญญา

แยกแยะเข้าไปซี ดูผุดดูชน แล้วแต่เราจะสนใจการได้ในสกligation ของเรา ๓๒ อาการ เราคนด้อนไหน เอา จับเอาันนี้ปีบแล้วมันก็จะเหมือนไฟได้เชื้อ มันลุกalam ไปหมดบรรดาที่เป็นสภาพเหมือนกันนั้น ต้องแยกต้องแยกไม่งั้นไปไม่ได้นะ นี้ได้เคย มาแล้วจมมาได้ ๕ ปีไม่ได้สนใจจะออก พอภูพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นลากไปนี้ก้ออก เพราะ ความเคราะพเชื่อฟังนะซี พอออกมันก็ฝังเลยทันที มันถึงจ้า ๆ ไปเลย ให้ ปัญญานี้เป็น น้ำลันแก้ว สมาริเป็นน้ำเต็มแก้ว เต็มภูมิแล้วอยู่ท่านนั้น ให้เลียนนั้นไม่เลย พอปัญญา แล้วก็เป็นน้ำลันแก้ว ที่นี้ออกเรื่อย ออกไม่มีประมาณ ออกอย่างหยาบอย่างกลางอย่าง ละเอียด

ออกอย่างหยาบเกี่ยวกับเรื่องร่างกาย พิจารณาร่างกายสังหารเหล่านี้ สติปัญญา เหมือนฟ้าดินถล่มนะ ผัดโผนโจนทะยานมาก เพราะร่างกายเป็นส่วนหยาบ สติปัญญา แกกิเลสที่มันติดพันกับร่างกายก็ต้องเป็นปัญญาที่ผัดโผนโจนทะยาน พอผ่านนี้ไปแล้ว ที่นี่ก็เป็นสติปัญญาอัตโนมัติหมุนตัวไปเอง ๆ จนกระทั่งกล้ายเป็นสติมหาปัญญาชั่ม ชาบไปเลย มหาสติมหาปัญญาชั่มชาบนะ ขันสติปัญญาอัตโนมัตินี้ถ้าเป็นมีดก็เรียกว่า เรายำปีบ ๆ คือทำงานไม่หยุด มันหากมีลักษณะเป็นอย่างนั้นละ เป็นพักเป็นตอน ๆ ของมัน นี่เป็นสติปัญญาอัตโนมัติ ที่นี่พอก้าวเชื่อมเข้าไปถึงมหาสติมหาปัญญาแล้ว ชั่ม ชาบเลย ไม่มีคำว่า ปักก ฯ แป๊ก ๆ ชั่มไปเลย ไปที่ไหนรู้ไปหมดเห็นไปหมดรู้ไป ฯ เห็นไปผิดคาดผิดหมาย

จิตดวงนี้เวลาได้ออกรู้ออกเห็น มันไม่ใช่จิตดวงโน่ ๆ ตลอดไปนะ ถึงขั้นมัน จะขาดมันเห็นไปหมดนี่จะว่าไง ใครไม่เห็นมันก็เห็น ใครไม่เชื่อมันก็เชื่อความเห็นของ เจ้าของ นี่จะมันถึงชัดเจน อันนี้จะเป็นปัญญาที่จะถอดถอนกิเลส พากันใช้บ้างซิ สังหาร ร่างกายกอดกันไว้ทำไม่ ทึ้กันไว้ทำไม่ กิດประโยชน์อะไร พิจารณาให้เห็นชัด เวลา พิจารณา ก็พิจารณา สิ่งเหล่านี้จะพากเราทั้งหลายเกิดกองทุกข์ภูเขาก็ภูเรานี้แหละ มัน เป็นบ้าอยู่กับนี้แหละ เวลาพิจารณานี้แทรกแยกออกไปแล้วมีสัตว์มีบุคคลที่ไหน มีเขามี เราก็ให้เห็น ถ้าเทียบก็ว่าดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ เพียงเท่านั้น แล้วไป

เสกสรรปันยอเป็นหญิงเป็นชายของสวยของงานที่ไหน มันเสกสรรบ้า ๆ ไป ปัญญา ตำหนิแล้วนะที่นี่ พอพิจารณาเข้าถึงขั้นนี้มันก็ตำหนิความเสกสรรปันยอของกิเลสที่หลอกมาแต่ก่อน แล้วเห็นชัดเข้า แล้วกระจ่างออก ๆ ที่นีก็เบิกกว้างออก กว้างเท่าไรยัง ละเอียดนะสติปัญญา พื่น้องทั้งหลายฟังนะ

นี่ล่ะสติปัญญาออกจากใจดวงโน่น ๆ นี่ล่ะ เวลา�ันได้เบิกกว้างออกแล้ว โอ้โห พอสุดท้ายแล้วไม่มีขอบเขตสติปัญญาณความหยั่งทราบ อำนาจของธรรมที่บริสุทธิ์เต็มส่วนแล้ว เป็นความสว่างไสวครอบโลกธาตุ โลกธาตุไม่มีขอบเขต นั่นเห็นใหม่มันครอบไม่มีขอบเขตเลย นี่ล่ะจิตดวงนี้ออกจากใจดวงโน่น ๆ นี่ล่ะ ขอให้อาศัยธรรมพระพุทธเจ้านี้อย่าปล่อยอย่าวาง ให้ยึดตามนี้ให้พิจารณา ขี้เกียจขี้คร้านอะไร พิจารณาชิเรื่องธาตุเรื่องขันธ์เทียนเข้าเทียนเรา เขายังคงเอาจมาดู ผม ชน เล็บ ฟัน หนังเขายังคงไว้ตับ ใต้ไส้ พุง คนทั้งคนเป็นยังไง เราทั้งคนเป็นยังไง เอ้า เทียบกันเข้า นี่เป็นการทำงานเพื่อจะถอดถอนอุปทานความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งเหล่านี้ ถอนไปได้รู้ไปแล้วถอนไปเรื่อย ๆ แล้วหมดไป ๆ หมด เบาหวิ นั่นเห็นใหม่ แล้วเบาไปเรื่อย ๆ

นี่เราไม่ค่อยได้สอนทางด้านอรรถได้ธรรมเพื่อการถอดถอนกิเลส พูดตั้งแต่เรื่องบ้านเรื่องเมืองช่วยโลกช่วยสงสาร เลยลีมธรรมฐานที่เป็นความสุขภายในนี้ไปเสีย วันนี้ก็จึงเตือนบ้างให้พากันพิจารณาทางด้านปัญญา ปัญญาสำคัญมากที่เดียว นี่เราได้เห็นคุณค่าเต็มหัวใจ ได้เห็นคุณค่าของปัญญา ทั้ง ๆ ที่แต่ก่อนมันขี้เกียจไม่อยากพิจารณา แล้วก็พ่อแม่ครูอาจารย์มั่นเสียด้วยนะสอน เพราะความเคารพอันนี้เองถึงหากออกจากสมาชิหมูขึ้นเชียง ไม่อยากออกคิดออกปรุ่ง หาว่าเป็นความรำคาญ แล้วลากอันนี้ออกไป เพราะคิดทางด้านปัญญามันเป็นงานนี่นั่น ต้องคิดนั่นคิดนี่ มันไม่อยากทำงานทางด้านปัญญา มันอยากอยู่ความสงบ นี่ลากออกไปปัญญาออกไปดู ปิดประตูไว้ทำไม่ความหมายว่าตนนั้น มันอยู่ในห้องนี้ ปิดประตูไว้วันยังค้ำกีเห็นแต่ภายในห้องล่ะซิ เปิดประตูออกไปซิ เปิดประตูออกไปนี่เป็นด้านปัญญา

พอเปิดออกไประนีมันก็เห็นละที่นี่ เริ่มเห็น ๆ ต่อไปก็กระจ่างออก ๆ เบิกออก กว้างออกนั่น จิตเป็นของเล่นเมื่อไร ทุกคน ๆ ออยู่กับจิตทั้งนั้นนั่น มองข้าม ๆ ทั่วโลก ดินแดน มองตรงแต่พุทธศาสนาอย่างเดียว นอกนั้นมองข้ามทั้งนั้น มองข้ามใจดวงนี้ รู้เต็มตัว ๆ หาหลักยึดไม่ได้ก็คือความรู้ของคนกิเลสหนานั่นเอง ถ้าความรู้ที่มีสติธรรมปัญญาธรรมเข้าแทรกแล้ว มันจะแยกจะแยกให้เห็นเป็นสัดเป็นส่วนแบ่งสัดแบ่งส่วนไปได้ จำเอานะ ให้ใช้ปัญญาบ้าง อย่ามานอนอยู่เฉย ๆ ไม่เกิดประโยชน์ต่ายจมอยู่นี่นั่น เอาละให้พร

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ทันต่อเหตุการณ์ หลวงตามหาเสนาธิคโตเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd